

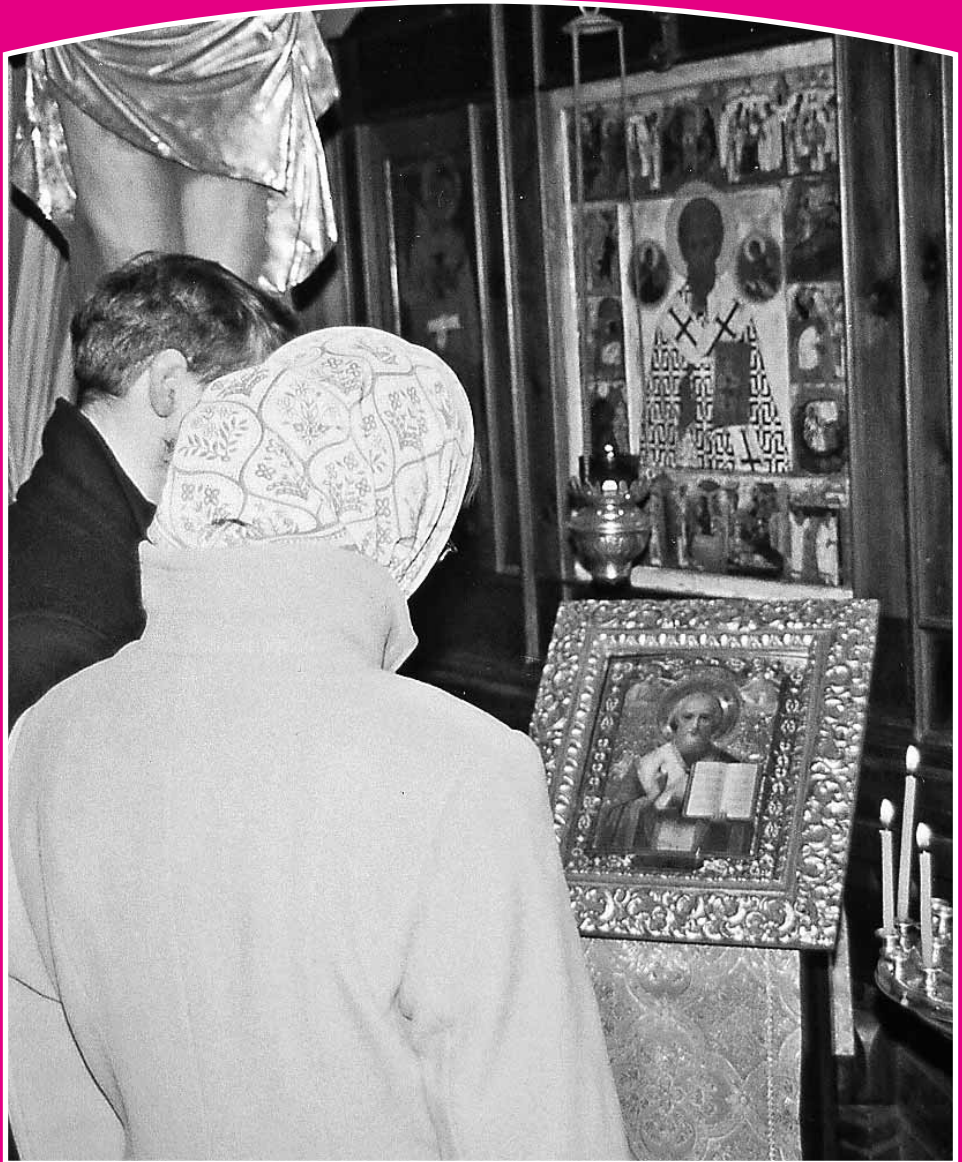
ROČNÍK LX

LEDEN 2005

1

HILAS PRAVOSLAVÍ

OBSAH

DO NOVÉHO ROKU _____	3
ČLOVĚK NEMÁ ODPLÁCET ZA ZLÉ ZLEM _____	4
O HRÍŠÍCH _____	5
DUCHOVNÍ OTEC A JEHO PRÁCE S DUCHOVNÍMI DĚTMI _____	6
OČEKÁVÁNÍ DRUHÉHO PŘÍCHODU _____	8
SVATÍ MUČEDNÍCI JEVSTRATIJ, AVKSENTIJ, JEVGENIJ, MARDARIJ, OREST _____	10
JEŠTĚ O VÁNOCÍCH _____	11
DESET LET BESEDY PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE _____	12
DOBROVOLNÍ TRPITELÉ _____	13
VÝROČÍ KATEDRÁLNÍHO PĚVECKÉHO SBORU V PRAZE _____	14
VZPOMÍNKA NA METROPOLITU DOROTEJE _	15
MILÍŘE _____	16
ZA PŮL ROKU SE OSTATKŮM SVATÝCH MUČEDNIC VELKOKNĚŽNY JELIZAVETY A MONAŠKY VARVARY POKLONILY VÍCE NEŽ ČTYŘI MILIÓNY PRAVOSLAVNÝCH VĚŘÍCÍCH_	16
ČEČENSKÝ PREZIDENT BYL PŘÍTOMEN VÝSTAVĚ PRAVOSLAVNÉHO CHRÁMU V GROZNÉM _____	17
BĚLORUSKÁ POLICIE VRÁTILA CÍRKVI 25 UNIKÁTNÍCH IKON _____	17
V JERUZALÉMĚ BYL NALEZEN RYBNÍK SILOE, VE KTERÉM PÁN JEŽÍŠ KRISTUS UZDRAVIL SLEPÉHO _____	17
JEHO SVATOST PATRIARCHA ALEXIJ PŘIJAL PŘEDSTAVITELE „KOZÁCKÉHO VOJSKA ZÁPOROŽSKÉ UKRAJINY“ A MEZINÁRODNÍHO ŽENSKÉHO KOZÁCKÉHO HNUTÍ _____	17
VĚDYKA V NEMOCNICI _____	19
KDYŽ NASTALA NEÚRODA _____	19

REDAKČNÍ POZNÁMKA

Drazí bratři a sestry,

srdečně vás všechny zdravíme v novém roce.

Naším malým čtenářům děkujeme za velice milé a hezké dopisy s řešením otázek pro chytré hlavičky. Je vidět, že jsou naše děti opravdu chytré a otázkám dobře porozuměly. V příštím čísle Hlasu pravoslavní některé dopisy otiskneme a vyhlásíme vylosované odpovědi.

Vaše redakce

Svátek Obětování Páně

15. února / 2. února

Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji, neboť viděly oči mé spasení tvé, kteréž jsi připravil před obličejem všech lidí, světlo k osvětlení národů a k slávě lidu svého vyvoleného.

z Večerní

Foto na titulu:

Modlitby v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice 30. prosince 2004.

DO NOVÉHO ROKU

Nový rok otevíráme jako pravoslavní křesťané díkyvdáním. Děkujeme v něm za štědré Boží dary: za život, zachování rodiny, přátele, posílení víry i za dar být v Církvi Kristově a těšit se z Boží blízkosti.

V těchto dnech také přemýšlíme o tom, co můžeme udělat dobrého pro sebe, své nejbližší. Je toho jistě hodně. Nikdo z nás by však neměl zapomenout na duchovní dílo svého života, na starost o neviditelné Boží království. Co můžeme udělat pro to, aby se stalo pokladem v našich srdcích, přelávalo se do života druhých a bylo požehnáním celému světu? Především bychom měli přijmout jeho duchovní obsah, to je nebát se znovu a znovu přehodnocovat obsah hodnot, se kterými se ve světě setkáváme. Nežít se světem strach ze ztráty věcí pomíjivých, odmítat závist, nactiutrhání, hrubost, nestarat se jen o svoji radost, ale dělat radost druhým.

Abychom dokázali opravdu „přehodnotit hodnoty“ a zbavit se morálky světa, která myslí jen na sebe, potřebujeme více lásky k Bohu a svým bližním. Bez lásky nedokážeme nic. Bez lásky totiž nemůžeme nic dobře udělat. Prosme proto o rozhojnění lásky Boží v nás, v našich rodinách, v církvích a vůbec ve světě celém.

Před námi je čas ještě nedotknutý, podobný zasněžené cestě, po níž ještě nikdo nešel. Můžeme se po ní rozejít krokem pevné důvěry v Boha, v jeho lásku a pomoc. S hlubokým přesvědčením, že se v našem životě nemá dít naše vůle, ale vůle Boží, jak o to prosíme denně v modlitbě „Otče náš“.

Do Nového roku vstupujeme s děkováním za vše, co nám Bůh dává: za světlé i temné, sladké i hořké, radost i bolest. Jdeme životem tak, aby se kolem nás co nejvíce dělo Království Boží, království lásky, dobra a krásy. Jako první však musíme pro to

obětovat své sobectví, samolibost a ješitnost. Můžeme dát v sobě zemřít to, co je Bohu protivné. A tak v Novém roce budeme šířit radostné Boží Království ve světě kladných mezilidských vztahů, sobeckých rozpočtů a bezčetných lží.

V čase, který jak se zdá, stále rychleji kolem nás utíká, nesmíme zapomenout na zastavení, abychom nabrali nový dech, odpočinuli si, obnovili vydanou sílu. Nejlepší odpočinek, jak říkají odborníci, je změna činnosti.

Pro křesťanskou duši jsou takovými zastaveními neděle a svátky s návštěvou bohoslužeb. Nikde jinde se nemůže duše opravdu občerstvit, jen v chrámu, při společných modlitbách, čtení sv. Písma a sv. tajinách, zvláště pokání a sv. Přijímání. Na modlitby domácí ranní a večerní však nesmíme též zapomínat i na čtení z Písma doma, nebo na cestách nejlépe podle našeho kalendáře, kde je biblické čtení na každý den. Ve sv. Písmu k nám Bůh promlouvá, pomáhá nám, řeší naše složité životní situace, raduje se s námi. Pravidelné čtení sv. Písma, přesně evangelií, prohlubuje náš duchovní obzor, posiluje víru a dává našemu myšlení moudrost.

Nesmíme zapomenout, že letošní rok je také rokem výročí v naší církvi. Předně to bude stříbrné výročí zesnutí budovatele chrámů, ikonopisce archimandrity Andreje. S vděčností na něj vzpomeneme v sobotu 12. února v Rumburku na Strážném vrchu, kde strávil poslední léta svého tvůrčího života. Dále pak v září vzpomeneme 70. výročí posvěcení naší pražské katedrály sv. Cyrila a Metoděje, které je dnes také památným místem hrdinného zápasu Čechů a Slováků za svobodu a mír na zemi. Letos tomu bude již deset let, kdy s požehnáním zesnulého vladyky Doroteje byl při pražské katedrále otevřen Památník smíření

s hodnotnou výstavní expozicí a vzdělávacím střediskem "Orthodoxie".

Nový rok 2005 je také rokem eparchiálních shromáždění v Čechách, na Moravě i Slovensku. Tato shromáždění předcházejí konání řádného sněmu naší autokefální církve, který by měl rokovat na podzim v Prešově. Každá farnost by měla proto nejpozději do velikonoc svolat farní shro-

máždění a zvolit na něm své delegáty na eparchiální shromáždění a na sněm.

Nechť Hospodin požehná věnec nastupujícího nového léta Boží milosti. Zachová nás ve zdraví, v pevné víře, naději a lásce. Nechť jsme dobrými hospodáři svěřených hřiven, nositeli dobrých zpráv a staviteli Božího království v nás samých i všude ve světě.

Arcibiskup Kryštof

ROZHOVOR S VLADYKOU KRUŠTOFCM

ČLOVĚK NEMÁ ODPLÁCET ZA ZLÉ ZLEM

Vladyko, navštívil jste první skupinu terorismem postižených dětí z Beslanu, které jsou nyní na ozdravném pobytu v Karlových Varech. Jaký byl Váš dojem při setkání s beslanskými dětmi?

Vzpomínka na toto setkání byla duchovně bohatá v tom smyslu, že děti a jejich doprovod měly velkou radost z toho, že jsme je navštívili. Měly samozřejmě radost z dárečků, ale hlavně z toho, že jsme jim věnovali čas a mnozí také velmi ocenili, že jsme je pozvali na modlitbu. Setkání se uskutečnilo přesně sto dní po oné tragické události. Přešli jsme společně do chrámu a modlili se za všechny jejich zesnulé kamarády, za spolužáky a příbuzné.

Velice překvapivé bylo, že hned při tomto setkání v jejich ubytovacím zařízení, v penzionu Mánes, jeden chlapec projevil přání přijmout svatý Křest. S radostí jsem jej předal místnímu duchovnímu k vyučování, aby se hoch stal katechumenem a byl otcem Gennadijem vyučován. Měl jsem radost, že tak přibyl další člen naší církve.

Vladyko, a jaké to byly děti? Věřící? Pokud ano, jakého vyznání?

Většina z nich byly děti pravoslavné, ale jistě mezi nimi byly i děti muslimské. To ale při našem setkání vůbec nevadilo. Pozvání k modlitbě přijaly pravoslavné děti a ostatní jsme samozřejmě nijak nenutili.

Ačkoliv je pro nás tato zkušenost zatím jen zprostředkovaná, přece jen, jaký vidíte význam role Církve nebo možnosti jejího působení při takových událostech?

V prvé řadě je Církev společenstvím modlících se. Hlavní a nezastupitelnou úlohu církve vidím v tom, že se modlí k Hospodinu za všechny ty, kteří takto tragicky, ale i jinak odcházejí na věčnost. Opravdovou modlitbu za ně může konat jen Církev. A pochopitelně, Církev také může vyzvat, a také tak činí, okolní svět k pokoji a k míru. Při našem setkání také zaznělo, že člověk nemá odplácet za zlé zlem. Že má pracovat na tom, aby byly vytvořeny podmínky k vzájemnému pochopení. Na tomto místě hraje nezastupitelnou úlohu Církev.

A v neposlední řadě je tu úloha Církve poskytovat pomoc těm, kteří ji potřebují. V této chvíli sirotkům a všem, kteří byli postiženi touto tragédií, touto strašlivou událostí.

Došlo při tomto setkání k navázání dalších kontaktů?

Jistě, už při našem setkání se děti ptaly, kde je chrám a kdy je možno jej navštívit. Představil jsem jim našeho duchovního správce a zároveň představitele Podvorija Ruské pravoslavné církve otce Gennadije a pevně věřím, že jejich vzájemné kontak-

ty pokračovaly po celou dobu pobytu a že to bude podobné i s druhou skupinou, která se připravuje ke střídání první skupiny a k příjezdu do České republiky. I tuto skupinu hodláme s našimi spolupracovníky navštívit.

Při této příležitosti děkuji klubu „Rusko“. To je klub českých podnikatelů, kteří spolupracují s Ruskem a také prezidentovi klubu Zdeňkovi Zbytkovi, který vyčlenil prostředky a zakoupil potřebné věci, sportovní oblečení pro všechny děti, které byly v Karlových Varech. Požádal nás, abych tyto dárky dětem předal. Děti měly velkou radost a proto bych takto ještě jednou klubu rád za děti poděkoval za spoluúčast a dobrou spolupráci.

Vladyko, prosím, vraťme se ještě krátce k pátému výročí zesnutí Jeho Blaženstva vladyky Doroteje

Chtěl bych říci, že to hlavní, čím pro nás vladyka zůstává, je, že vladyka Dorotej byl příkladem opravdového modlitebníka, který nikdy nezapomínal na modlitbu svou

vlastní, domácí ani na modlitbu chrámovou. Tím je vzorem všem pastýřům i všem věřícím naší církve a zároveň je s tím spojený křesťanský příklad opravdové pokory. V pravoslavné víře je pokora něčím neodlučitelným od pravoslavného vyznávání Ježíše Krista. Tam, kde v člověku převládá hrdost nebo jakýsi pocit nadřazenosti, je člověk odváděn od Krista. Vladyka Dorotej byl pro nás příkladem veliké pokory, která se projevovala tím, že myslel v prvé řadě na druhé a na sebe téměř vůbec nemyslel. Vzpomínám si, když jsem vladykovi říkal, aby si trochu odpočinul, že by si měl hlídat také své zdraví. Vladyka s úsměvem odpovídal, že si odpočine až v hrobě. A vidíte, už pět let je na pravdě Boží a odpočívá v pokoji. Hospodin Bůh mu požehnal, aby žil život velmi intenzivní, velmi aktivní a velmi krásný plný modlitby a pokory. V tom je nám provždy vzorem člověka hluboce pravoslavného.

*Vážený vladyko, děkuji za rozhovor.
pro HP -b-*

O HŘÍŠÍCH

Archimandrita Lazar (Abašidze)

Hřích je narušení křesťanského mravního zákona, neposlušnost věřícího Božímu Slovu. Pojem hříchu je náboženský. Vztahuje se k osobám, které uznávají křesťanský zákon, vyznávají víru v Boha a v jeho moc a nalézají se v „ohradě církve“. Ten, kdo je vně církve, není schopen si plně uvědomovat svou hříšnost, nevidí celý svůj pád a nehrozí se hloubky nakažení smrtelnou nemocí. Nepocituje své úplně oddálení od Boha, od Pravdy.

Je proto nutné kát se nejdříve z hříchů proti Bohu a jeho Církvi. Takových hříchů je mnoho. Jsou propletené v neproniknutelnou síť rozličných duchovních stavů, ať již na první pohled zřejmých nebo skrytých, zdánlivě nevinných, ale pro duši nejnebezpečnějších. Obecně je možno rozdělit je takto:

1. Malověrnost
2. Pověřivost
3. Rouhání a zapřísahání
4. „Nemodlitebnost“, pohrdání církevní službou
5. Duchovní klam (prelest)

Malověrnost

Malověrnost je hřích nejrozšířenější. Někdy malověrnost přechází v úplné bezvěrectví. Často však člověk, který jí trpí, nepřestává navštěvovat bohoslužby a přistupovat ke zpovědi. V takovém stavu malověrný nepopírá vědomě Boží existenci, ale pochybuje o jeho všemohoucnosti, milosrdenství či Prozřetelnosti. Svým jednáním, závislostmi a celkovým způsobem svého života protiře-

čí víře, kterou vyznává slovy. Takový člověk se nikdy neponoří ani do těch nejprostších dogmatických otázek. Bojí se ztráty naivních představ o křesťanství, často nesprávných a primitivních, které již kdysi získal. Převrací Pravoslaví v národní, domácí tradici, soubor vnějších obřadů a gest. Nebo je redukuje na požitek z krásného sborového zpěvu a z mihotajícího se světla obětních svíček, tedy na vnější krásu. Malověrní tak přicházejí o to podstatné v Církvi – Pána našeho Ježíše Krista. Jejich zbožnost je úzce spjata s estetickými a sentimentálními emocemi, a snadno se snáší s egoismem, ješitností a smyslností. Takoví lidé hledají u duchovníka pochvalu a chtějí, aby o nich měl dobré mínění. Při zpovědi si často stěžují na druhé, přejí si ukázat svou „spravedlnost“. Snadno přecházejí z nasládlé vnější „zbožnosti“ v podráždění a hněv na bližního. Takoví „spravedliví“ u sebe nevidí žádné hříchy a často projevují k okolí bezcitnost, egoismus a pokrytectví. Žijí jen pro sebe a předpokládají, že ke spáse stačí jen zdržovat se od hříchu. Obecně vzato jsou náboženská samolibost a spokojenost sama se sebou hlavními příznaky vzdálení se Bohu a Církvi.

Pověřivost

Často se mezi věřícími rozšiřují a pronikají k nim všemožné pověry. Víra ve

znamení, věštby, hádání, různé heretické představy o svatých tajinách a obřadech. Takové pověry odporují učení pravoslavné Církve a vedou k mravnímu rozpadu duší a vyhasnutí víry. V naší době je obzvláště rozšířeno zhoubné učení theosofie (a její nejznámější směr – antroposofie). Na tvářích lidí zabývajících se dlouhodobě takzvanými okultními vědami, povýšenými na „tajné duchovní učení“, zůstává hluboký otisk – znamení nevyznaného hříchu. A v duších si nesou satanskou racionalistickou pýchou chorobně vytvořený názor, že křesťanství je jen jedním z nižších stupňů poznání pravdy. Ten dusí dětsky upřímnou víru v otcovskou lásku Boží, nadějí na vzkříšení a věčný život. Theosofie šíří učení o karmách, o stěhování duší a mimocírkevní, a proto neblahodatný, asketismus. Mimo přímé škody pro duševní zdraví je účast v theosofii, okultismu a spiritismu těžce hříšné i proto, že jsou opovržlivým pokusem nahlédnout za zavřené dveře. Oklikou, necírkevní cestou proniknout do tajemství stvoření. Je určitě nutné vyzpovídat se z nadšení pro takovou věc, jestliže jsi s ní měl něco společného, jestliže chceš vstoupit na církevní cestu a přistoupit k tajně pokání.

*přeložil o. Patrik
(pokračování)*

DUCHOVNÍ OTEC A JEHO PRÁCE S DUCHOVNÍMI DĚTMI

V posledním čísle HP ročníku 2004 jsme hovořili o významu upřímné osobní neformální zpovědi. Citovali jsme některé svato-otcovské duchovní pravdy a zmínili jsme se také o nezastupitelné úloze duchovního otce při této svaté Tajině.

Naše uspěchaná současnost bohužel plodí jen zmatek, chaos, odcizování, elektronickou, písemnou či vůbec žádnou komunikaci mezi duchovními otci a duchov-

ními dětmi. To způsobilo ochabnutí, nechť, nežájem o duchovní růst svěřených osob.

Při kratším či delším pobytu v zahraničních monastýrech pak ke svému údivu zjišťujeme, že duchovní otec má být v dolním Jeruzalémě hlavní postavou duchovního dění, členem rodiny, milovaným pastýřem, který je ochoten kdykoli vyslechnout své duchovní dítě, a pohovořit s ním o Bohu.

Trochu zaraženě pak při návratu vidíme některé duchovní komunikující se svěřenými duchovními dětmi občasně, někdy i s měsíčním intervalem formou jednodinutové, uspěchané, nervózní zpovědi.

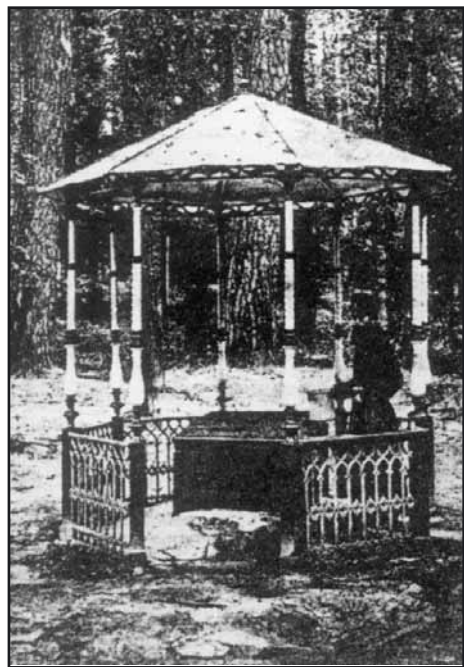
Vratme se však raději k takovým duchovním otcům, kteří své duchovní otcovství brali vážně.

Mám před sebou opět útlou knížečku vydanou v Soluni v r. 1993 vydavatelstvím Orthodoxos Kypseli. Má název „Velcí starci Optinské poustevny“. Přeložil ji Doc. Ján Zozuliak, PhD.

Používám ji denně, neboť jako úvodní modlitbu ranní části svého kánonu jsem si zvolila modlitbu optinských starců.

Nyní však mám v úmyslu vás seznámit především s myšlenkami svatého Amvrosie Optinského, duchovního otce všech monašů Šamordinského monastýru, v němž se na konci svého života otcovsky staral o duchovní i materiální potřeby.

Vždy si našel čas poradit a pomoci svým duchovním dětem, které tvořily velkou duchovní rodinu nejen v monastýru, ale

i v mnoha dalších místech země. Z jeho rad čerpal i spisovatel Dostojevský. Ale dejme raději slovo duchovnímu otci sv. Amvrosijovi.

Vyjadřuje se k nejruznějším problémům. Pohlédněme alespoň na ty, které nás nejvíce tíží. Vybrala jsem je z jeho dopisů duchovním dětem a z jeho rozhovorů s nimi:

O modlitbě

Otec Amvrosij radil, abychom nevynechávali krátkou Ježíšovu modlitbu „Panne Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným“.

Někdy poučoval věřící i formou žertu. Jako například když vyprávěl krátký příběh:

„Jeden bratr se zeptal druhého: ‚Kdo tě naučil Ježíšově modlitbě?‘ Ten mu odpověděl: ‚Démoni.‘ ‚Jak?‘ ‚Znepokojovali mne stále hříšnými myšlenkami a já jsem se stále modlil Ježíšovu modlitbu – až jsem si na ni zvykl.‘“

Jiný člověk si stěžoval otci Antonijovi, že nemůže dělat poklony, protože ho bolí nohy. Otec Amvrosij rád používal vtipné odpovědi otce Antonije: „Ve svatém Písmu se přece říká synu, dej mi srdce a ne nohy“.

O trpělivosti

Když tě pomlouvají, nikdy se neptej proč. Je možné, že jsi teď nevinný, ale předtím jsi hodně hřešil, a proto jsi hodný trestu.

Jedna sestra prosila, aby ji duchovní otec naučil trpělivosti. Poradil jí, aby začala s trpělivostí tehdy, když ji potkávají nepříjemnosti. Když namítala, že je to obtížné, řekl jí: „Buď sama spravedlivá a nikoho neurážej“.

O prchlivosti

Nikdo nemůže omlouvat svou prchlivost nějakou chorobou, protože pochází z pýchy... Abychom se neoddávali prchlivosti a hněvu, vyvarujme se spěchu.

Jedna žena se divila tomu, že se otec Amvrosij nehněvá na ty, kteří ho pomlouvají, ale přikazuje milovat je. Stařec se tomu velmi smál a odpověděl: „Měla jsi malého syna. Hněvala jsi se na něj, když se dopustil něče-

ho zlého nebo nepěkně mluvil? Nesnažila ses nějak omluvit jeho nedostatky?“

O lásce

Láska pokrývá všechno. Pokud někdo koná dobro ze srdce a ne z povinnosti, takovému člověku nemůže ďábel překazit konání dobra. Je-li to z povinnosti, snaží se jej ďábel od konání dobra všemožně odradit.

Tomu, kdo se snaží, Bůh posílá milost, ale milujícímu posílá potěšení.

O lenosti a zoufalství

Nuda je vnučkou zoufalství a dcerou lenivosti. Alys ji odehнала, je zapotřebí potrápiti se při modlitbě. Nebuď lenivá a nuda odejde, přijde horlivost. Přidáš-li k tomu trpělivost a pokoru, zbavíš se mnohého zla.

O pokání

Stává se, že i když jsou nám hříchy skrze pokání odpuštěny, svědomí nás stále napomíná. Starc Makarij pro porovnání ukazoval svůj prst, který byl kdysi pořezaný. Bolest dávno pominula, ale jizva zůstala. Přesně tak i po odpuštění hříchů zůstává jizva – výčitky svědomí.

O pokoře

Zlost, závist, nenávisť a podobné vášně se skrývají uvnitř. Rodí se a rostou z vnitřního kořene sebelásky. Větve můžeš ořezávat, ale kořen zůstává stále svěží. Sekerou na zničení kořene sebelásky jej víra, poslušnost, pokora a odseknutí svých žádostí.

Bůh svou milostí navštěvuje pouze pokorné. Buďte připraveni, neboť nevíte dne ani hodiny.

Zavírám opotřebovanou brožurku. Moudrých rad obětavého a dobrého du-

Sv. Amvrosij

chovního otce sv. Amvrosije Optinského je v ní mnohem více.

Snad postačí i ty, které jsem vybrala. Už se těším, jak ráno knížečku otevřu, abych poprosila našeho Pána:

Pane, dej mi s duševním pokojem přijmout vše, co mi přinese následující den.

Dej mi cele se oddat Tvé svatě vůli. Po celý den mne ve všem napravuj a poučuj. I kdybych jakékoli zvěsti dostal během dne, nauč mne přijmout je se spokojenou duší a pevným přesvědčením, že všechno je Tvá svatá vůle.

Ve všech mých skutcích a slovech veď moje myšlenky a pocity. Ve všech nepředvídaných situacích nedej mi zapomenout, že vše je posláno Tebou.

Nauč mě přímo a rozumně vycházet s každým členem své rodiny, abych nikoho nezarmucoval a neroztrpčoval.

Pane dej mi sílu přenést útrapy přicházejícího dne a všechny události, které přinese.

Veď moji vůli a nauč mě – modlit se, věřit, trpět, odpouštět a milovat. Amen.

(modlitba posledních optinských starců)

Jeden z poutníků

OČEKÁVÁNÍ DRUHÉHO PŘÍCHODU

pokračování

G) Celý Izrael bude spasen

Víme, že sám Pán oznámil: „Jeruzalém bude zbořen pohany do základů, dokud se nena-

plní čas pronárodů.“ (Lk 21,24) To umožní návrat Izraele do království Božího. Tento výrok Páně je upřesněn sv. apoštolem Pavlem v listu Římanům: „Nechci, bratří, abyste nevěděli o

tomto tajemství... část Izraele se zatvrdila až do chvíle, kdy vejdou všichni pohané, a celý Izrael tak bude spasen.“ (Řím 11,25–29)

Až bude Evangelium hlášáno celému světu – a v současnosti lze mít dojem, že je vše splněno, alespoň z hlediska horizontálního a geografického – „čas pronárodů“ bude dovršen a sv. apoštol Pavel nám dává tušit „přijetí Židů do Církve: „Tak bude spasen celý Izrael“ a „ze Siónu přijde Vykupitel.“ (Řím 11,26)

H) Napřed se musí objevit bezbožný člověk... protivník

Poslední znamenání, které bude předcházet konci světa, antikrist, bude představovat vrchol, kulminační bod nárůstu nespravedlnosti a bezpráví, o němž jsme již hovořili. Jestliže Ježíš nepoužil pojmenování antikrist, narazil na něj, když připomněl Davidovo proroctví: „Když na svatém místě uvidíte pustošící hanebnost, o níž hovořil prorok Daniel, ať ti, kdož jsou v Judsku, utečou do hor.“ (Mt 24,14–26) Sv. apoštol Pavel v prvním listu Timoteovi (4,1–2) upřesňuje: „Duch výslovně praví, že v posledních časech se někteří zřeknou víry, aby přilnuli ke klamným duchům a dábelskému učení, budou svedeni pokryteckými lháři a poznamenání zhavým železem na svém svědomí...“ Zejména pak ve svém druhém listu Soluňským sv. apoštol Pavel praví: Žádáme vás, bratří, pokud jde o příchod našeho Pána Ježíše Krista... nenechte se zneklidnit na mysli ani vylekat prorockými řeči..., které vám připomněly, že Den Páně je již zde. Ať vás nikdo žádným způsobem neoklame. Nejdříve musí přijít odpadnutí od Boha a objevit se bezbožný člověk, zatracená bytost, protivník, ten, který se vyvyšuje nade vše, co nese jméno Boží nebo přijímá Božské pocty, přičemž zajde až tak daleko, že usedne v Boží svatyni a sám se bude vydávat za Boha... Tehdy se objeví ten bezbožný a Pán jej nechá zmizet dechem svých úst a zničí jej září své slávy. Příchod bezbožného bude poznamenán příchodem satana, všech druhů mocných skutků, falešných zázraků,

stejně jako působením všech klamů zla na ty, kdož jsou odsouzeni k záhubě, protože nepřijali lásku k pravdě, kvůli níž by byli zachráněni.“ (2 Sol 2,1–10)

Tato bestie je nám popsána ve Zjevení Janově: „Celá země žasne a následuje bestii... Byla jí dána ústa, aby pronášela pyšné výroky a rouhala se... Svá ústa otvírá v rouhání Bohu... Bylo jí dáno, aby vedla boj proti svatým a porazila je, a byla jí dána moc nad všemi kmeny, jazyky a národy. To je hodina vytrvalosti a víry svatých.“ (Zjev 13,1–10)

Sv. apoštol Jan dává v obou svých listech (1. J 2,18; 4,3; 2 J. 7) „ničiteli“ z knihy Danielovy, „bezbožnému protivníkovi“, o němž hovoří sv. apoštol Pavel a „bestii“ z Apokalypsy jméno „antikrist“. „Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? A hle, to je antikrist. On popírá Otce i Syna.“ (1. J 2,22) Zaslouchli jste, že má přijít antikrist? Již nyní přišlo mnoho antikristů. Podle toho poznáváme, že poslední hodina je zde.“ (1. J 2,18) „Každý duch, který nevyznává Ježíše, je duch antikristův. Slyšeli jste, že přijde. Dobrá tedy. Nyní je již na světě.“ (1J 4,3) Po světě se rozšířilo mnoho svůdců, kteří nevyznávají Ježíše Krista, který přišel v těle. Hle, to je opravdu ten svůdce – antikrist.“ (2J 7)

Dítě: Tyto Janovy texty na nás působí dojemem, že antikrist již přišel.

Stařec: Svatý apoštol Jan nám zde vypráví o antikristových pomocnících, o „svůdcích“ více tváří (Neronovi), kteří vyjadřují ducha antikristova. Jedni přišli, jiní přijdou, ale bezbožný člověk – antikrist – má přijít až těsně před dnem Páně.

Dítě: Neočekáváme tedy Krista, ale nejdříve satana?

Stařec: Neboj se. „Sám Pán přijde a nechá zmizet antikrista dechem svých úst a zahubí ho září svého Příchodu.“ (2. Sol 2,8) Bděte však, nenechte se svést lhářem, který bude napodobovat Krista, aby nás lépe zmátl. Obrňte se trpělivostí a vírou proti řádění zla, aby vás nezastrašila dočasná vítězství zlých. Sám Pán praví: „Neboj se, malé stádo, neboť váš Otec uznal za dobré dát vám království.“ (Lk 12,32)

přeložil Miroslav Kudla

SVATÍ MUČEDNÍCI JEVSTRATIJ, AVKSENTIJ, JEVGENIJ, MARDARIJ, OREST

památka 26. / 13. prosince

Doba vlády císaře Diokleciána na počátku IV. století se vyznačovala hrozným pronásledováním křesťanů. Císař Dioklecián se snažil oživit uhasínající pohanské náboženství. V roce 302 vydal příkaz, který přikazoval ničit křesťanské chrámy a zbavovat křesťany všech občanských práv i povinností. Brzy poté vydal druhý příkaz přikazující přinutit křesťany všemi dostupnými prostředky k odvržení jejich víry a zatvrzelé uvěznit.

Přestože byla nenávisť pohanů ke křesťanům nesmírná, císařské příkazy se mýjely účinkem. I tak se kvůli donašečství nepřátel vězení brzy naplnila křesťany – archijereji, kněžími a prostými věřícími. V Arménii byl zadržen presbyter aravrakinské církve Avksentij, který byl ve městě Satalioně spolu s ostatními křesťany vydán na soud k oblastnímu vládci Lisijovi, krutému pronásledovateli křesťanů.

V Satalioně byl vojenským velitelem Jevstratij, křesťan, muž ctnostný, hlasatel křesťanského způsobu života. Když zjistil, že otec Avksentij je držen v městském vězení, přišel k němu a prosil ho o modlitby, aby ho Hospodin posiloval pro budoucí mučednictví. Když byl presbyter Avksentij přiveden s ostatními zavřenými křesťany k soudu, Jevstratij veřejně prohlásil, že i on je křesťanem. Rozhněvaný Lisij nařídil zbavit Jevstratije všech vojenských hodností a mučit. Jevstratijův druh Jevgenij, také ve-

litel, se chtěl rozdělit o nadcházející muka a také se prohlásil křesťanem. Hned byl zaveden do želez a uvržen do vězení.

Ráno převezli všechny vězně do Nikopole. Cestou byli všichni týráni, Jevstratij navíc dostal boty s hřeby. Během své mučednické cesty procházeli přes své rodinné město Aravrakin. Lidé jim vyšli vstříc. Chtěli vidět Jevstratije, kterého si velmi vá-

žili a milovali ho, ale neodvážili se k němu přiblížit, aby na sebe nepřivolali hněv tyranů.

Pouze křesťan Mardarij překonal obavy. Zanechal svou rodinu v péči dobrých lidí, a podle Božího úradku následoval své druhy. Na všechny Lisijovy hrozby stručně odpovídal: „Jsem křesťan“. Presbyter Avksentij, Jevgenij a Mardarij byli nakonec mučeni. Před utrpením se svatý Mardarij modlil k Hospodinu: „Vladyko Bože, Otče Všemohoucí, Pane Synu Jedno-

rozený Ježíši Kriste a Duchu Svátý, jedině Božství a jediná Sílo, smiluj se nade mnou hříšným a cestami jen Tobě známými spasiž mne, nehodného služebníka Tvého, neboť Ty jsi blahoslavený na věky. Amen“.

Po umučení věrných křesťanů přivedli další. Vládce Lisij, když spatřil na hrudi svého vojáka Oresta kříž, zeptal se: „Nejsi snad také křesťan?“ Orest odpověděl: „Jsem služebník Boha Nejvyššího“. Hned ho vzali a přidali k mučedníkům.

Když přišli do Nikopole, mnoho vojáků se prohlásilo křesťany. Lisij byl zaražen. Bál

Svatí mučedníci

se, že potrestání takového množství křesťanů, vyvolá nepokoj mezi lidmi a soucit s mučedníky. Rozhodl se odeslat Jevstratije a Oresta do Sevastije, kde byl páнем jakýsi Agrikolaj, známý svou krutostí.

Svatý Jevstratij hovořil před novým mučitelem tak moudře a přesvědčeně o Bohu, o Jeho lásce, o Jeho nevyjádřitelné dobrotě a o prázdnotě pohanství, že krutý soudce byl obměkčen. Přemlouval Jevstratije, aby se zřekl Krista a přinesl oběť bohům. Sliboval mu dary a pocty. Ale Jevstratij zůstával neochvějným. Tehdy před jeho očima umučili mladého vojína Oresta. Jevstratij zůstal sám.

Poslední noc ve vězení prožil mučedník v neustálé modlitbě, utvrzovaný Bohem před nadcházejícím mučením. Rozsudek smrti přijal Jevstratij radostně. S modlitbou vešel do rozpálené pece a v ní odevzdal svou duši Bohu.

Na památku pěti svatých mučedníků (Jevgenije, Avksentije, Jevstratije, Mardarije a Oresta) byl v Cařihradě vystavěn chrám.

-b-

svatý Jevstratij

JEŠTĚ O VÁNOCÍCH

Vánoce jsou křesťanským svátkem. Křesťané si připomínají narození svého Spasitele Ježíše Krista.

Tak jako se nás komunisté snažili přesvědčit (a mnohé naše spoluobčany i přesvědčili), že vánoce jsou svátky klidu, kdy pracující nabírají síly do další práce, tak nás dnes obchodníci přesvědčují (a mnohé naše spoluobčany i přesvědčili), že Vánoce jsou dny volna, kdy si můžeme nakoupit.

My křesťané poněkud sveřepě opakujeme, že Vánoce jsou svátkem Narození nového Adama, Božího Syna Ježíše Krista.

Byli bychom rádi, kdyby zvláště děti, bytosti snad ještě nezkažené světem dospělých a jejich nesmyslnou vírou ve „šťastný nákup“, pochopily, o co tu jde. Ale kde mají děti čerpat základní informace o Kristu? I když se v tomto období přeje jen něco o Ježíši a víře v Něho dozvedí, co s tím?

Po vánočních prázdninách se vrátí do školy, která je stále zcela ateistická! V učebnici dějepisu se při vyučování dozvedí, že věřící lidé jsou naivní zoufalci, kteří nevědí, co je to blesk.

V učebnici dějepisu se dočtou následující – kapitola „Počátky náboženských představ a náboženství“:

„Neznali (první lidé) příčiny bouří, blesku, větrných smrští, vánic, dešťů a povodní. Z nevědomosti začali věřit, že působení přírodních živlů je dílem duchů. Z touhy získat si jejich přízeň ... je začali uctívat a přinášet jim dary“ atd. atd. (vydalo Vydavatelství a nakladatelství Práce, r. 1995) - a to je vše.

Co zůstává v myslí dítěte po takovém zjištění? Tu zřejmě nepomůže ani vzpomínka na „veselé Vánoce“. Dítě zcela samozřejmě nebude chtít patřit k tak hloupým lidem.

Moderní školství by mělo usilovat o maximální otevřenost a dostupnost informací.

Výše uvedené ale dokazuje, že české děti jsou stále masírovány propagandou z roku 1952.

Podobných příkladů bychom mohli najít více. Neznamená to ale také, že i my jako církve a celé společenství sdružené v Ekumenické radě církví něco zaspáváme? A když už např. učebnice nevydává pří-

mo stát, nemohli bychom se i my přihlásit se svým pohledem na věc? Možná by pro někoho bylo zajímavé zjištění, že existuje i jiný názor na počátek světa a lidských dějin, než jak ho prezentuje nešťastný darwinismus.

Boris

DESET LET BESEDY PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE

Téměř bez povšimnutí završilo Bratrstvo – Beseda pravoslavné mládeže deset let své existence. Jubilea se dožilo 11. června tohoto roku.

Organizace pravoslavné mládeže byla založena ve dnech 11. a 12. června 1994 ve Vilémově u Litovle. U zrodu Bratrstva pravoslavné mládeže českých zemí bylo přes dvacet mladých pravoslavných křesťanů. Další vývoj však ukázal, že to bude organizace nepočetná, a tak je tomu doposud.

Od začátku bratrstvo převzalo organizaci tradičních poutí (Sv. Jan pod Skalou, Tetín) a připojilo poutě nové (Stará Boleslav, Jindřichovice). Podařilo se mu uspořádat několik duchovních seminářů, občas přispívat do Hlasu pravoslaví. Vlastní publikační pokusy byly ojedinělé (informační bulletin, časopis Pravda pravoslaví). Členové BPM se podíleli po celých deset let na organizaci letních táborů pro děti.

Dobrá spolupráce byla od začátku navázána s Bratrstvem pravoslavné mládeže na Slovensku, později i s Bratrstvem pravoslavné mládeže v Polsku.

Za člena Syndesmosu bylo BPM českých zemí přijato na XV. valném shromáždění na Kypru v září roku 1995.

V lednu 1998 došlo ke změně názvu organizace na Besedu pravoslavné mládeže. Neodpustím si zde osobní stanovisko. Po-

važoval jsem a považuji tuto změnu názvu za zbytečnou a prázdnou reminiscenci na organizaci pravoslavné mládeže ve třicátých letech minulého století.

Významným mezníkem je přijetí části svatých ostatků a ikony sv. mládence – mučedníka Gabriela Bialystockého v červnu 1998. Tím se stal sv. Gabriel nebeským přímluvcem naší Besedy.

Za celou dobu existence BPM se nikde nepodařilo zformovat místní skupiny pravoslavné mládeže. Smutné je, že práce BPM nezískala větší podporu většiny duchovenstva. Výjimkám patří dík!

Radostným zjištěním je, že z řad členů BPM již vzešlo několik duchovních, jeden jeromonach a jedna mniška. Snad tedy nejsme marná generace!

Vám, kteří jste bratrstvo – besedu po deset let tvořili, pomáhali mu činem či modlitbou, vyslovuji dík a vyprošuji Boží milost.

Besedě pravoslavné mládeže do druhé desítky přeji hojnost darů Božích, mnoho pěkných setkání a poutí, hlavně však již generační obměnu.

Takže Besedo, vše dobré do dalších let!

MUDr. Jan Vohralík
prezident BPM v letech 1994–1998

Knížka „Zápisky monacha – vyznavače“ (Vydavatelství moskevské eparchie, 2001) sepsaná monachem Merkurijem je dalším z pozoruhodných svědectví o životě v So-

větském svazu, resp. v komunistických koncentračních táborech. Pro nás o to zajímavější, že toto svědectví vydává pravoslavný člověk často o pravoslavných mučednících.

Obraz nezměrného lidského utrpení a neochvějně víry našich otců, bratrů a sester se vrývá nesmazatelně do duše čtenáře.

Zápisky monacha – vyznavače

DOBROVOLNÍ TRPITELÉ

V jednom z dní končícího léta přišli k bráně tábora dva vousatí staříci a tři ženy středního věku. Zastavili se před závorou, za kterou se rozprostíral pracovní dvůr tábora. Staříci sundali z hlavy čepice, přezehnali se a širokým oknem koukli do strážnice. Seděl tam bachař a pokušoval cigaretu umotanou z novin.

Jeden ze staříků ho oslovil: „Dobrý občane, pusť nám prosím tě dál do vězení. Je tam náš báťuška. Chceme trpět pro Krista s ním“.

Bachař na ně nechápavě pohlédl a říká: „Odkud vás sakra přines čert, takové pitomce“? Ještě čepice sejmou, jako by do Jeruzaléma přišli...“

Jedna z žen rychle říká: „My dobře víme, že tady není Jeruzalém, ale my chceme být s naším drahým báťuškou a trpět pro Krista“.

Bachař na ně zařval: „Vypadněte odtud po dobrém nebo vyjdu ven a nafackuju vám“!

Stařík se stále uctivě klaněl a říkal: „Dobrý občane, tak nás přeče za báťušskou pusť, abychom mohli být spolu“.

Bachař rozrazil dveře strážnice, vyřítil se ven a všechny odtud vystrkal.

V tu chvíli přijel k bráně vozka se selským vozem, naloženým nějakými pytli.

Tato krátká ukázka popisuje jen jednu z mnoha pozoruhodných scén, které táborový život přinášel.

Bachař vyšel ze strážnice druhými dveřmi. V ruce nesl klíče, odemkl velký zámek a široce otevřel obě křídla brány.

Jakmile řidič začal vjíždět, oba staříci i s ženami vběhli jako na povel na dvůr po druhé straně závoř, která je teď od strážnice oddělovala. Nevěděli ale kudy mají běžet dál a tak vyrazili ke dveřím blízké kanceláře.

Bachař, když rychle zavřel bránu, se s nadávkami vrhl za nimi. Když staříky dohnal, praštil pěstí prvního a pak i druhého, tak že čepice sletěly na zem. Staříci padli za nimi. V tu chvíli už strážný dohnal i utíkající ženy a hnal je zpět ke strážnici. Přitom popadl i staříky za límce, dotáhl je

k brance strážnice, otevřel dvířka a vyhodil nejprve staříky a pak i ženy ven.

Uběhlo půl hodiny...

K bráně opět přijel prázdný vůz, strážný znovu vyšel a otevřel bránu.

Staříci s ženami, jakmile uviděli, že je možné opět se dostat na pracovní dvůr, střemhlav vyrazili kupředu. Bachaři se v bráně podařilo jednoho staříka zachytit. Se sprostým řevem ho začal bít. Srazil ho na zem, chytil za ruku a vyvlekl ho za bránu. Rychle bránu zajistil a dal se do pronásle-

dování ostatních čtyř, kteří se už dostali na dvůr. I druhého staříka zbil a pak vytáhl za zónu. Pak rychle utíkal za ženami. Ty už se dostaly do kanceláře. Možná myslely, že se tu musí potkat se svým milovaným báťuškou. Ale nebyl tam. Kdosi tam seděl a překvapeně na ně zíral. Ženy v rozpacích ustoupily.

V tom bachař sotva popadající dech doběhl až k nim a každou udeřil pěstí po hlavě. Ženy začaly přerývaně plakat.

Bachař se dal obměkčit a přestal je bít. Hnal je s řevem ke strážnici a nakonec je vyhnal ze zóny. Stále mával rukama a křičel sprosté nadávky. Vešel do strážnice a telefonem hlásil:

„Soudruhu veliteli, ke strážnici přišli nějakí blázni – dva starci a tři baby. Na první pohled normální, ale podle chování se zdá jakoby přišli z bláznince“.

Po chvíli mlčení – velitel mu zdá se kladl otázky – začal vysvětlovat.

„Jako blázniví běhají na pracovní dvůr a prosí, abych je pustil do cely, ve které je

nějaký kněz. Říkají, že je jejich báťuška. Nedomněně žádají, aby s ním mohli být a trpět pro Krista. Přitom se slzami v očích stále opakují ‚Chceme plout společně i tonout společně s naším drahým báťuškou‘. Řekněte, co s nimi?“

Velitel se obrátil na prokurátora a řekl mu, co slyšel od strážného. „Vezměte je dál“, řekl prokurátor. „Hned je vezměte do cely, ale hlavně ne do té, ve které je kněz. Ještě dnes vám pošlu rozhodnutí o jejich uvěznění“.

Bachař vyšel před strážnici a na nedaleko postávající zavolal: „Tak co, kdo chce trpět za Krista? Je račte!“

Vešli dovnitř a volali na bachaře: „Spasiž tě Hospodin, spasiž tě Hospodin, dobrý člověče...“ Nesli si dva uzlíky. V jednom byla kniha akathistů a ve druhém – Žaltář.

S svým duchovním otcem se nikdy nečetkali. Zmizeli v gulagu jako kapky vody v moři...

připravil –b–

VÝROČÍ KATEDRÁLNÍHO PĚVECKÉHO SBORU V PRAZE

Pěvecký sbor katedrálního chrámu sv. Cyrila a Metoděje oslavil v loňském roce 70. výročí svého vzniku. Navázal na tradici chrámového sboru vzniklého při obnovení české pravoslavné církve v našich zemích v dobách první republiky. Jeho rozvoj byl přerušen událostmi roku 1942, kdy byla církev nacisty zakázána likvidována pro poskytnutí azylu těm, kdo vykonali soud dějin nad R. Heydrichem a jejich druhům.

Po znovuoobnovení církve a farnosti katedrálního chrámu stanul u dirigentského pultu sboru nadějný mladý skladatel, dirigent a sbormistr Tomáš Jirák, posluchač kompozičního oddělení prof. Rudolfa Karla na pražské konzervatoři. Původně virtuos na fagot studoval vedle skladby a dirigování u prof. Václava Talicha, jako pravoslavný,

rovněž církevní skladbu a dirigování sboru u prof. Milivoje Crvčanina, pravoslavného duchovního, který ve třicátých letech také působil na konzervatoři v Praze.

Sbor byl složen z vesměs mladých pěvců, jejichž valná část působila v opeře Národního divadla v Praze, v Českém pěveckém sboru a ve Sboru čs. rozhlasu.

Jirák prokázal, že je na svém místě a tak se sbor katedrálního chrámu brzy dostal do povědomí posluchačů chrámové i vokální hudby. Četní přicházeli na bohoslužby a mnozí mimopražští čekali, až bude čs. rozhlas vysílat velikonoční pravoslavné Vzkříšení.

Koncem čtyřicátých let vzniká v Praze ještě Sbor pravoslavné mládeže, založený Andrejem Tivadarem. V průběhu let splynul tento sbor se sborem katedrálním.

Pěvecký sbor pravoslavného katedrálního chrámu se věnuje interpretaci skladeb autorů, kteří svá díla zasvětili pravoslavným bohoslužbám, ať už liturgii, všenočnímu bdění, panychidě či jiným obřadům. Ze skladatelů jsou to zejména P. I. Čajkovskij, P. Česnokov, S. Rachmaninov, S. Grečaninov, P. Dynev, S. Mokrajanc, N. Lungu, G. Muzicescu, K. Stecenko, ale také pověstný italský komponista G. Sarti (díla vytvořená v Rusku v 80. letech 18. stol., vážící se k pravoslavnému ritu). Významnou část tvoří díla česká (autoři vладыka – novomučedníci Gorazd, obnovitel pravoslaví v našem národě, prof. Tomáš Jiráka a jiní).

Mezi sólisty katedrálního sboru najdeme v průběhu let významné české pěvce, sólisty opery ND v Praze, národního umělce Beno Blachuta a Eduarda Hakena (oby byli pravoslavní) a vynikající rumunskou pěvkyni, prof. Veru Moru. V pozdější době sopranistku Jarmilu Šabartovou, altistku Martu Švorčíkovou, členku opery ND a její hlasovou kolegyni Valerii Plechatou.

Především je však třeba vzpomenout tenoristu, zasloužilého člena ND Miroslava Macha a jeho kolegu, profundního basistu Jana Hadrabu.

Před časem zde působil i sólista opery Jihočeského divadla, baritonista Čestmír Kráčmar a basista Alexander Novák, dnes pravoslavný duchovní, rovněž barytonenor Alexander Atanasov, člen státní opery Praha, dnes také duchovní.

V současné době řídí sbor Boženka Berounská, původně zpěvačka, žákyně M. Kolárové. Ve vedení sboru byla žačkou A. Tivadara a prof. Tomáše Jiráka, po jehož skonu v r. 1976 nastoupila na jeho místo, které s obdivuhodnou uměleckou erudicí zastává.

Mezi sólisty patří Věra Topičová. Studovala zpěv u národního umělce Zden. Otavy. Její vznosný, dramaticky zářící hlas interpretuje nejrůznější skladby česky i církevně-slovansky s dokonalou technikou i širokým pěveckým srdcem.

Dr. Čestmír Kráčmar

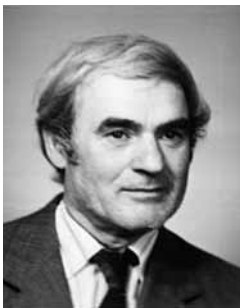
VZPOMÍNKA NA METROPOLITU DOROTEJE

V pravoslavném chrámu Zesnutí přeroděné Bohorodice na pražských Olšanech se 30. prosince konala modlitební vzpomínka na vладыku metropolitu Doroteje. Ten vedl tři desetiletí v Čechách i na Slovensku pravoslavnou církev a zemřel před pěti lety. Bohoslužbu na Olšanech vedl Dorotejův nástupce v Praze arcibiskup pravoslavné církve českých zemí Kryštof s dalšími duchovními. Ve svém proslovu Kryštof podtrhl odkaz metropolity Doroteje, který zůstává příkladem pravého člověka plného křesťanské pokory a lásky. „Bez pokory a lásky nemůže být nikdo opravdovým křesťanem,“ řekl vладыka Kryštof.

*Věčná mu buď památka.
ÚMR*

MILÍŘE

Významného životního jubilea se 20. září 2005 dožil dlouholetý starosta církevní obce, br. Vasil Lenděl. V kruhu svých šesti dětí a dvanácti vnoučat oslavil se svojí manželkou Marií požehnaných 80 let života.

Celý svůj plodný život zasvětil péči o rodinu, pilné, poctivé práci a pravoslavné církvi. Po příchodu do českého pohraničí v r. 1947 si ani on, ani jeho příbuzní, neuměli představit, že by mohl žít bez modlitby. Nebylo neděle či svátku, kdy by na bohoslužby nepřišel. A když viděl, že chrám sv. apoštolů Petra a Pavla propůjčený od římskokatolické církve začíná chátrat, vzal bez váhání tíhu oprav na svá bedra. Nikdo již nespočítá hodiny, které s rodinou na chrámu nezištně odpracoval. Jistě jich byly tisíce! Pro všechny duchovní, kteří se ve farnosti Lesná a později v samostatné církevní obci Milíře vystřídali, byl vždy dobrým rádcem a oporou. I to byl jeden z důvodů, proč byl br. Vasil dlouholetým členem eparchiální rady pražské eparchie.

Bezesporu i tyto kladné vlastnosti vedly jak vладыku Doroteje, tak i nynějšího vладыku Kryštofa, aby br. Vasila pro jeho nemalé zásluhy o svaté Pravoslaví ocenili vysokými církevními vyznamenáními.

Tímto vyjadřujeme svoji hlubokou úctu a vřelý dík br. Vasilovi, a přejeme mu jménem rady starších církevní obce v Milířích, jménem okružního protopresbyterátu ve Františkových Lázních i jménem všech duchovních západočeského regionu, aby jej Hospodin zachoval a požehnal jemu i celé rodině na „Mnohá léta“!

ZA PŮL ROKU SE OSTATKŮM SVATÝCH MUČEDNIC VELKOKNĚŽNY JELIZAVETY A MONAŠKY VARVARY POKLONILY VÍCE NEŽ ČTYŘI MILIÓNY PRAVOSLAVNÝCH VĚŘÍCÍCH

Pokračuje pouť svatých ostatků mučednic velkokněžny Jelizavety a monašky Varvary. Sva-

té ostatky měli možnost vidět obyvatelé více než padesáti měst. Za půl roku jejich poutě po zemích kanonicky spravovaných Ruskou pravoslavnou církví se jim poklonily přes čtyři milióny lidí.

Celá pouť svatých ostatků ctihodných mučednic velkokněžny Jelizavety a monašky Varvary se konala s požehnáním Jeho Svatosti Patriarchy moskevského a celé Rusi Alexije II. a episkopa Ruské zahraniční církve metropolity Lavra, za účasti Fondu svatého apoštola Andreje Prvozvaného.

V prosinci 2004 se před nimi mohli pomodlit obyvatelé Stavropolu, v Rostovské oblasti (poklonili se i vojáci, kteří byli zraněni v bojích na Severním Kavkaze a léčící se ve zdejší vojenské nemocnici).

23. prosince svaté ostatky připutovaly do města Polock, které je považováno za duchovní centrum Běloruska. Schrána je vyrobena z desek rakví, ve kterých byly ostatky alapajevských mučednic převezeny ve 20. letech 20. století z Číny do Svaté země.

Celou noc se před ostatky modlily mátušky Svato-Jefrosinského monastýru, založeného ve 12. století kněžnou Jefrosinijí Polockou. Tuto svatyni velmi ctíla velkokněžna Jelizaveta Feodorovna, která se osobně účastnila slavnosti při kanonizaci kněžny v roce 1910.

Poté byly svaté ostatky převezeny do hlavního litevského města. Na železničním nádraží v Rize byl vagon – chrám očekáván slavnostně oděným duchovenstvem v čele s metropolitou řízkým a celé Litvy Alexandrem.

Ostatky byly přeneseny do Rožďěstvenského chrámu, ve kterém se sešlo více než 5 000 lidí.

„Velkokněžna přicestovala do Rigy už podruhé. Poprvé zde byla v roce 1910. Již tehdy ji místní lidé nazývali pozemským andělem za její velké milosrdenství a následování víry Kristovy“, řekl metropolita Alexandr v archijerejské promluvě po skončení modliteb, konaných před ostatky.

Další zastávkou je Vilnius, do kterého chrám – vagon přijede v posledních dnech roku 2004. Modlitby pokračovaly i na přelomu roku.

Chrám s ostatky navštíví během této cesty také Klajpedu a Kaunas. Poté bude pokračovat dále na západ – do Kaliningradu.

V závěrečné etapě se budou moci svatým ostatkům velkokněžny Jelizavety a monachyně Varvary poklonit obyvatelé zemí střední Asie.

ČEČENSKÝ PREZIDENT BYL PŘÍTOMEN VÝSTAVĚ PRAVOSLAVNÉHO CHRÁMU V GROZNÉM

Groznyj, 29. prosince

Výstavba pravoslavného chrámu a mešity v Grozném bude stejným dílem financována z rozpočtu Čečny. Informoval o tom na tiskové konferenci prezident republiky Alu Alchanov, který byl přítomen výstavbě pravoslavného chrámu sv. archanděla Michaela v čečenském hlavním městě.

„Přistupujeme k vyznáním stejně. Pravoslavný chrám i mešita jsou obě stejně důležité objekty.“ – prohlásil Alu Alchanov. Výstavba jediného pravoslavného chrámu v Grozném začala před několika týdny. Chrám, který vystavěli třetí kozáci před 112 lety, byl prakticky zcela zničen během bojů ve městě. V současné době se slouží v částečně opravené budově křtitelnice. Kromě místních lidí se tu často modlí ruští vojáci a příslušníci bezpečnostních sil. Nový chrám bude vybudován na původním místě, v centru města. „Stavba má být dokončena ke svátku Narození Páně v roce 2006“, řekl duchovní správce pravoslavných farností v Čečně, jeromonach Varlaam (Ponomarev).

BĚLORUSKÁ POLICIE VRÁTILA CÍRKVI 25 UNIKÁTNÍCH IKON

Minsk, 28. prosince

Běloruské pravoslavné církvi bylo vráceno 25 unikátních ikon, které byly uloupeny z Petropavlovského chrámu z obce Valevka (Grodněnská oblast). Ministr vnitra generálmajor Vladimír Naumov předal nalezené ikony patriarchšimu exarchovi celého Běloruska, metropolitovi minskému a sluckému Filaretovi.

Jak bylo sděleno mluvčím běloruského MVD, zloději byli dopadeni po čtyřech dnech pátrání. Skupinu zlodějů tvořilo pět mladých lidí ve věku od 17 do 19 let. Čtyři z nich byli studenti. Jeden ze zadržených, organizátor bandy, zjišťoval informace o ikonách u pracovníků muzeí. Předem organizovaný prodej měl vynést více než 100 000 dolarů.

V JERUZALÉMĚ BYL NALEZEN RYBNÍK SILOE, VE KTERÉM PÁN JEŽÍŠ KRISTUS UZDRAVIL SLEPÉHO.

Jeruzalém, 27. prosince

Izraelští archeologové odkryli v Jeruzalémě siloamskou nádrž, ve které podle Evangelia Ježíš Kristus vykonal zázrak a vrátil zrak slepému.

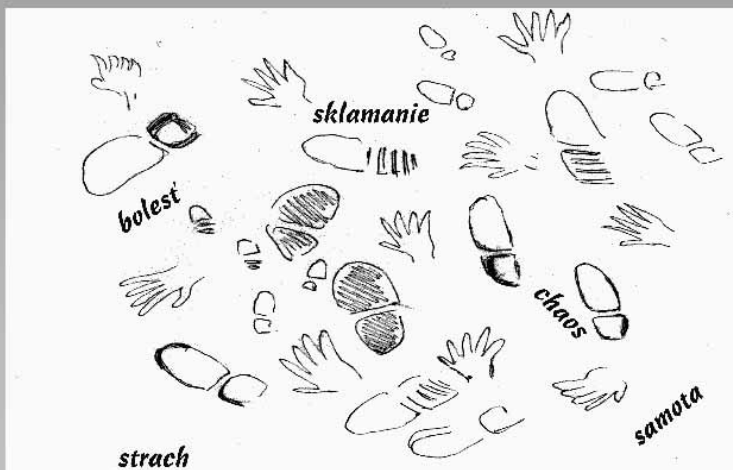
Bazén se nachází v arabské části Siluan. Archeologové vykopali část vodojemu 50 metrů dlouhou a také kanál, ze kterého do nádrže přitékala voda z blízkého pramene.

Vědci sdělili, že vodojem Siloe a Chrámovou horu spojovala cesta. Vodojem byl v minulosti židy využíván k rituálním účelům.

JEHO SVATOST PATRIARCHA ALEXIJ PŘIJAL PŘEDSTAVITELE „KOZÁCKÉHO VOJSKA ZÁPOROŽSKÉ UKRAJINY“ A MEZINÁRODNÍHO ŽENSKÉHO KOZÁCKÉHO HNUTÍ

Kde Ťa mám hľadať Hospodine?

ISTINA Ti pomôže nájsť správny smer

Istina ponúka:

- zaujímavé rozhovory
  - príbehy a poučenia
  - aktuality zo života pravoslávnej mládeže
  - tajničky, kvízy, omaľovánky
  - námety na spestrenie vyučovacích hodín náboženskej výchovy
  - súťaže o hodnotné ceny
  - pozvánky na podujatia
- ... a mnoho ďalších informácií, ktoré si môžeš prečítať

každý mesiac

Je tu príležitosť duchovne povyrásť, viac spoznať Boha a pocítiť Jeho lásku k nám. Predplatením Istiny navyše podporíte činnosť mladých pravoslávnych kresťanov a takto všetci spolu môžeme vydávať pravdivé svedectvo o Bohu a našej Matky svätej pravoslávnej Cirkvi. Predplatenie ISTINY na rok 2005 je 144 Sk a predplatiť si ju môžete na adrese:

BPM na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY, Bayerova 8, 080 01 Prešov
Tešíme sa na našu spoluprácu.

27. prosince 2004 přijal ve své rezidenci Jeho Svatost Patriarcha Moskevský a celé Rusi Alexij II. představitele organizace „Kozácké vojsko Záporožské Ukrajiny“ a Mezinárodního ženského kozáckého hnutí.

Vrchní ataman „Kozáckého vojska Záporožského Ukrajiny“ D. I. Sagajdak udělil Jeho Svatosti řád „Kozácká sláva“ (I. stupně) a také medaili „Hetman Konaševič – Sagajdačny“.

Patriarcha ocenil udělení řádu a dodal: „Myslím, že těmito oceněními jste ocenili působení celé Ruské pravoslavné církve, která vždy podporovala kozáctvo, dělila se s ním o těžkosti i práci a zároveň kozáctvo vždy podporovalo Pravoslavnou církev.“

Během rozhovoru byla připomenuta složitá situace na Ukrajině v souvislosti s prezidentskými volbami. Kozáci sdělili, že vzali pod svou ochranu Kijev-pečerskou lávru a Počájevskou lávru a další svatá místa Ukrajinské pravoslavné církve. „Považuji toto rozhodnutí v nastávajícím období za velice aktuální“, zdůraznil Patriarcha. Vyjádřil obavu, že proti kanonické Pravoslavné církvi mohou být organizované provokace.

Patriarcha s lítostí prohlásil, že mezi těmi, kdo aktivně podporoval opozičního prezidentského kandidáta, byli rozkolníci a uniaté. Alexij II. řekl: „Existuje nebezpečí, že kanonická Ukrajinská pravoslavná církev v nových podmínkách vstoupí do těžkého období své existence“.

Chovám naději, že společně tyto zkoušky překonáme. V historii Ruska je mnoho tragických období. Ale když zachovávala jednotu, když bylo kozáctvo společně s Církví a Církve s kozáctvem a s celým národem, dařilo se nám překonávat ja-

kékoliv těžkosti a zkoušky. Dej Bůh, aby tomu tak bylo i v budoucnu“.

VLADYKA V NEMOCNICI

19. prosince navštívil vladyka Kryštof s doprovodem nemocnici v Mostě.

Vladyka navštívil dětské oddělení mostecké nemocnice. K návštěvě došlo v předvánočním čase, kdy hospitalizované děti zvláště prožívají své osamění v nemocničním prostředí.

Návštěva byla zahájena krátkým rozhovorem vladyky Kryštofa s ředitelem nemocnice, panem inženýrem Vopelkou. Během rozhovoru byla zmíněna nutnost dobré spolupráce zdravotníků, lékařů a Církve na léčení lidských nemocí. Pan ředitel hezky pohovořil o tom, že léčba pacientů je mnohem lepší, je-li při léčbě zohledněna nejen tělesná stránka nemocné, ale i stránka vnitřní, duchovní.

Dále pan ředitel sdělil, že je snahou lékařů všechny děti, u kterých je to možné, propustit alespoň na Vánoce domů k rodinám. U některých malých pacientů to ovšem možné není, a ti musí i v tomto čase zůstat odloučení od svých nejbližších.

Právě tyto děti, které mají mnoho důvodů ke smutku, přijel alespoň trochu rozveselit náš vladyka. Mnoho z dětí zřejmě živého biskupa v životě ani nevidělo, ale vladyka si je opět dovedl získat svou bezprostředností a humorem. Samozřejmě se také společně zpívaly koledy a vladyka předal všem dětem dárky. Dostalo se na všechny děti na všech odděleních a děti byly vděčné. Děk patří také br. Mikulášovi Zdzieblovi z Mostu, který se postaral o organizaci této návštěvy.

-b-

KDYŽ NASTALA NEÚRODA

Faraónův sen se plnil přesně, jak jej Josef vyložil. Po sedmi úrodných letech nastala doba neúrody. Nil se nerozvodnil, nepokryl lány úrodným bahnem, co bylo zaseto, nevrzešlo. Ale Egypt byl zásoben, Josef dal otevřít sýpky ve všech městech a prodával obilí všem, kdo přicházeli, Egypta-

nům i cizincům. A tak se stalo, že jednoho dne stanuli před Josefem, správcem Egypta, jeho bratři. Také v jejich zemi, Kenaanu nastal hlad a Jákob se dověděl, že v Egyptě se

DĚTEM

dá koupit obilí. Poslal tam svých deset synů zásobených penězi a soumary pro náklad. Nejmladšího, Benjamína, si nechal doma. Báł se o něho, aby se mu něco nestalo.

Bratři Josefa nepoznali. Kde by je napadlo, že ten mocný egyptský velmož, před kterým se teď skláněli až k zemi, je jejich mladší bratr, kterého kdysi prodali za dvacet stříbrňáků kupcům! Ale Josef je poznal hned a vzpomněl si na své dávné sny, kterými si je vlastně zneprátelil. Sen o snopech, kdy před jeho snopem se kláněly snopy jeho bratří, nebo o tom, jak se mu klanělo slunce, měsíc a deset hvězd. Neprozradil jim, kdo je, ale obořil se na ně: „Jste vyzvědači, přišli jste obhlédnout nechráněná místa země!“ Bratři se bránili, že ne, že nikdy nebyli vyzvědači, že jsou poctiví lidé, všichni synové jednoho muže a přišli jen nakoupit potravu. „Je nás dvanáct bratří, nejmladší zůstal u otce a jeden – ten už není.“ Josef však trval na svém tvrdém postoji. Že si je musí prověřit a že si je ponechá ve vězení, pokud nepřijde ten nejmladší bratr a tak se nepotvrdí jejich pravdomluvnost.

Opravdu je uvěznil, ale za tři dny je propustil s tím, že připouští, že snad nelžou. Nechá si ve vězení jen jednoho z nich. Bojí se Boha. Prodá jim obilí, aby jejich rodiny nehladověly, ale oni mu přivedou svého nejmladšího bratra a tím ho přesvědčí, že nepřišli do Egypta se zlými úmysly.

Bratři cítí, že nic nezmohou, že se musí podřídit. V těch dobách cizinci nemívali žádnou diplomatickou ochranu jako dnes. Řekli si mezi sebou: „To se nám děje, protože jsme se kdysi provinili proti svému bratříčkovi. Viděli jsme jeho tíseň, když nás prosil o smilování, ale nevyslyšeli jsme ho.

Proto jsme přišli do tísně teď my“. Rúben, který se tehdy snažil mladičkého Josefa zachránit, jim odpověděl: „Cožpak jsem vám neříkal, abyste se na tom hochovi neprohřešovali? Neposlechli jste, a teď jsme voláni za jeho krev k zodpovědnosti“.

Tak se bratři káli a nevěděli, že Josef jim rozumí, protože předtím s nimi mluvil skrze tlumočnicka. Když vyslechl co říkají, odvrátil se a zaplakal. Ale pak už nedal najevo své dojetí. Vybral Šimeóna, druhorozeného z bratří, dal ho před jejich očima spoutat a odvést, pak dal příkaz, aby naplnili jejich měchy obilím, ale aby tajně do nich vložili i stříbro, kterým za obilí zaplatili. Dal jim také potravu na cestu. Bratři naložili měchy a odjeli.

Cesta domů pro ně nebyla úlevou. Hned při prvním noclehu jeden z nich otevřel svůj měch, aby odsypal obrok pro svého oslíka, a tu uviděl stříbro. Upozornil bratry a ti zůstali jako bez sebe. Trásli se a říkali jeden druhému: „Co nám to jen Bůh udělal!“

Když konečně dojeli domů, vyprávěli otci vše, co je potkalo. Že je ten egyptský pán měl za vyzvědače, že si nechal Šimeóna jako rukojmí a že ho pustí, až se přesvědčí o jejich poctivosti a pravdomluvnosti tím, že mu přivedou ukázat svého nejmladšího bratra. Pak si budou smět v Egyptě volně obchodovat. Bázeň na všechny padla, když vyprazdňovali své pytle a každý našel stříbro, kterým obilí zaplatili. Co zamýšlí ten záhadný vladař v Egyptě? Nakonec promluvil Jákob: „Benjamín s vámi do Egypta nepůjde. Nemám Josefa ani Šimeóna a chcete mi vzít i Benjamína. Kdyby se mu něco stalo, přivedli byste mé šediny do hrobu“.

váš vladyka Simeon

Vydává Pravoslavná církev v Českých zemích, P. O. Box 655, CZ-111 21 Praha 1.

Hlavní redaktor: Dr. Čestmír Kráčmar, Soukenická 10, 110 00 Praha 1. Technický redaktor: Boris Havel.

Redakce si vyhrazuje práva na případné úpravy, či krácení zaslaných příspěvků.

Uzávěrka každého čísla je 10. den předcházejícího měsíce. Vychází druhý týden v měsíci.

Litografie Lokša PrePress Rakovník, tisk Tuček tiskárna Rakovník.

Jedno číslo Kč 17,-, pro předplatitele u distribučního střediska v Praze Kč 16,-.